

ΜΑΡΤΥΡΙΕΣ

ΕΤΟΣ 306 - ΤΕΥΧΟΣ 3ο
ΙΟΥΛΙΟΣ-ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ-ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ
2012
ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ
ΤΗΣ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΑΜΗΗΣΤΙΑΣ

119

ΑΣΤΥΝΟΜΙΚΗ ΒΙΑ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ: ΟΧΙ ΜΟΝΟ ΜΕΜΟΝΩΜΕΝΑ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΑ • ΟΧΙ
ΣΤΑ ΟΠΛΑ ΓΙΑ ΠΑΡΑΒΙΑΣΕΙΣ • Η ΑΣΧΗΜΗ ΑΛΗΘΕΙΑ ΕΝΟΣ ΟΜΟΡΦΟΥ ΝΗΣΙΟΥ •
ΑΦΙΕΡΩΜΑ: ΦΟΙΒΟΣ ΜΑΥΡΙΔΗΣ • ΡΑΤΣΙΣΤΙΚΕΣ ΕΠΙΘΕΣΕΙΣ ΚΑΙ ΚΡΑΤΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΟΛΗ

ΠΛΗΡΩΜΕΝΟ
ΤΕΛΟΣ
ΤΑΧ. ΓΡΑΦΕΙΟ
ΑΘΗΝ 56
ΑΡΙΘΜΟΣ ΔΑΔΕΙΑΣ
64

ΕΝΤΥΠΟ ΚΛΕΙΣΤΟ ΚΩΔΙΚΟΣ 01-3618

Επιμέλεια: ΚΛΕΛΙΑ ΑΒΑΤΑΓΓΕΛΟΥ

ΙΤΑΛΙΑ - ΡΟΜΑ

Εκατοντάδες οικογένειες Ρομά που ζουν σε άτυπους καταυλισμούς στην Ιταλία αντιμετωπίζουν εξαναγκαστικές εξώσεις, διακρίσεις και απομόνωση. Το Φεβρουάριο του 2012 η ιταλική κυβέρνηση κατέθεσε μια εθνική στρατηγική στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή για την επαρκή στέγαση, την ενσωμάτωση και την προστασία των δικαιωμάτων των Ρομά, αλλά περισσότερο από μισό χρόνο μετά οι δεσμεύσεις του Πρωθυπουργού Μόντι παραμένουν στα χαρτιά.

ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ:
http://www.amnesty.org/en/appeals-for-action/Roma_in_Italy

ΣΥΡΙΑ - ΑΜΑΧΟΙ

Οι κυβερνητικές δυνάμεις βομβαρδίζουν κατοικημένες περιοχές στη Συρία, με αποτέλεσμα άμαχοι πολίτες και παιδιά να σκοτώνονται, να τραυματίζονται ή να διώκονται από τα σπίτια τους. Επιτόπια έρευνα της Διεθνούς Αμνηστίας στις περιοχές Ιντλίμπ και Χάμα έδειξε ότι το καθεστώς δεν διακρίνει μεταξύ στρατιωτικών στόχων και αμάχων, ενώ τα όπλα που χρησιμοποιεί δεν έχουν ακρίβεια, στοχοποιώντας απευθείας πολίτες, κάτι που συνιστά έγκλημα πολέμου.

ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ:
<http://www.amnesty.org/en/library/asset/MDE24/078/2012/en/7c6e152b-6592-4f54-a5f4-400ff74385cd/mde240782012en.pdf>

ΛΙΒΥΗ - ΑΝΘΡΩΠΙΝΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ

Η συγκρότηση του πρώτου εκλεγμένου κοινοβουλίου μετά την ανατροπή του Μουμάρ Καντάφι στη Λιβύη δεν κατάφερε να τερματίσει τις παραβιάσεις ανθρωπίνων δικαιωμάτων που συντελούνταν επί τέσσερις δεκαετίες. Ένοπλες πολιτοφυλακές συνεχίζουν να απάγουν και να βασανίζουν μέχρι θανάτου υπόπτους ως πιστούς του Καντάφι, παραμένοντας ατιμώρητες. Η δικαιοσύνη εξακολουθεί να μην είναι ανεξάρτητη, τα δικαιώματα της έκφρασης και της ίσης μεταχείρισης των γυναικών δεν παρουσιάζουν καμία βελτίωση.

ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ:
<http://www.amnesty.org/en/library/asset/MDE19/017/2012/en/234877c1-0d9b-4917-af8f-82f3a9bdc730/mde190172012en.pdf>

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

04. Νέα έκθεση

Αστυνομική βία
στην Ελλάδα

06. Αλεξίσφαιρη Συνθήκη
για το Εμπόριο Όπλων

Πίεση προς τα Ηνωμένα
Έθνη

07. Lampedusa

Η άσχημη αλήθεια ενός
πανέμορφου νησιού

08. Φοίβος Μαυρίδης

Μια ζωντανή απουσία

10. Πρόσφυγες, αιτούντες
άσυλο, μετανάστες

Θύματα ρατσιστικών
επιθέσεων

12. Εκπαίδευση

Μια σθεναρή αντίδραση
στη δημιουργία ακραίων
τάσεων

14. Βιβλίο

Πολιτισμική ετερότητα και
ανθρώπινα δικαιώματα

15. Παγκόσμιες εκκλήσεις

ΜΑΡΤΥΡΙΕΣ

Τριμηνιαία έκδοση της Ελληνικής Επιτροπής
της Διεθνούς Αμνηστίας
Σίνα 30, 106 72 Αθήνα, Τ: 210 3600628 | F: 210 3638016
E: athens@amnesty.org.gr | www.amnesty.org.gr

ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ

Ελληνική Επιτροπή της Διεθνούς Αμνηστίας

ΕΚΔΟΤΡΙΑ - ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ

Λυδία Τρύφωνα

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Κλέλια Αβαταγγέλου • Ηλίας Αναγνωστόπουλος

Ράνια Ελ Αμπάου • Δώρα Οικονόμου

Δήμητρα Πασχαλίδου • Μάρω Σαββοπούλου

Λυδία Τρύφωνα • Κώστας Φόλλας

ΓΕΝΙΚΗ ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ

Μάρω Σαββοπούλου

ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΗ ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ

busybuilding / www.busybuilding.com

ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑ ΕΞΩΦΥΛΛΟΥ

Toumpanos Leonidas. Τα αιματοβαμμένα ρούχα ενός θύ-
ματος ρατσιστικής επίθεσης, Αθήνα, Αύγουστος 2012.

ΣΧΕΔΙΟ ΟΠΙΣΘΟΦΥΛΛΟΥ

Αρετή Κοκόρου

ΕΚΤΥΠΩΣΗ

I.Ψαρρός - Λ. Μαναιλογλου O.E.

Διανέμεται δωρεάν στα μέλη του ελληνικού
τμήματος της Διεθνούς Αμνηστίας.

Ο λαϊκισμός των άκρων και τα οχυρά της ανθρώπινης αξιοπρέπειας

Τα τελευταία χρόνια, η Ευρώπη έχει μετατραπεί σε σκηνή ενός δράματος που είχε παιχτεί 100 χρόνια πριν (το 1910 άρχισε να ανδρώνεται η αντίστοιχη θεωρία), ενώ υπέβασκε η οικονομική κρίση. Τίτλος του: «Ζήτω ο εθνικισμός και η μισαλλοδοξία». Τότε εξελίχθηκε σε τραγωδία. Τώρα πρόκειται για φάρσα.

Στην Ευρώπη, όπου εφαρμόζεται η καλύτερη Χάρτα Θεμελιωδών Δικαιωμάτων, τα τάγματα εφόδου και οι ναζιστικοί χαιρετισμοί, η βία και οι προσβολές εναντίον των σκεπτόμενων πολιτών ή των μεταναστών και προσφύγων, δεν μπορεί παρά να είναι φάρσα.

Τι είναι αυτό που κάνει τέτοιες ενέργειες να φαντάζουν η λύση στο πρόβλημα της οικονομικής κρίσης και στην ανομία της διαφθοράς; Η ανεπαρκής παιδεία των πολιτών στις αρχές της αξιοπρέπειας. Η Διεθνής Αμνηστία έχει πλείστες φορές επισημάνει και θα συνεχίσει με αμείωτη ένταση να εκπέμπει το μήνυμα αυτό: Τα παιδιά και οι νέοι, οι φορείς εξουσίας, οι εργαζόμενοι στο ανθρωπιστικό πεδίο, οι εκπαιδευτικοί, οι αστυνομικοί, οι δημοσιογράφοι και όλοι όσοι θεωρούνται «διαμορφωτές κοινής γνώμης», θα πρέπει να καλλιεργήσουν την κουλτούρα των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

Τα φαινόμενα βίας, καταστρατήγησης θεμελιωδών δικαιωμάτων, αδιαφάνειας και διαφθοράς, ρατσιστικής συμπεριφοράς και μισαλλόδοξων κηρυγμάτων, επεκτείνονται ως σήψη σε όλα τα πεδία όπου υπήρχε κενό τέτοιας παιδείας. Η πολιτεία έχει ολιγωρήσει στην υιοθέτηση και στην προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, στη θέσπιση διαδικασιών και ορθών προτύπων για την προστασία των ευάλωτων κοινωνικών ομάδων, των παιδιών και των γυναικών, των μετακινούμενων από το φόβο της ένδειας ή της απώλειας της προσωπικής ασφάλειας ανθρώπων, των μειονοτήτων και των υπερβολικά φτωχών. Τώρα πληρώνουμε το τίμημα.

Και το πληρώνουμε όλοι μαζί. Γιατί η ιστορική αυτή στιγμή της Ευρώπης -και οπωσδήποτε της Ελλάδας- δεν είναι κατάλληλη για ρητορική των άκρων, για θερμά επεισόδια και για διαιώνιση της σύγκρουσης στο ιδεολογικό πεδίο. Είναι στιγμή σκληρής δουλειάς, όπως ακριβώς όταν ετοιμάζεται να καταρρεύσει μια γέφυρα και προστρέχουν οι κάτοικοι να την υποστυλώσουν. Αναπνέοντας τη σκόνη της οικονομικής κρίσης, μέσα στην εκκωφαντική βοή των λαϊκιστικών ρητορειών και βλέποντας την ασχήμια των συμπεριφορών, τη βία και εξευτελιστική συμπεριφορά ανθρώπου προς άνθρωπο, όσοι έχουν μια ιδέα τι σημαίνει η έννοια ΑΝΘΡΩΠΙΑ δεν ρίχνουν λάδι στη φωτιά.

Η σύγχρονη αρετή και η τόλμη προς την ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ είναι η συστηματική, σιωπηρή εργασία για τη ΔΙΑΤΗΡΗΣΗ ΤΩΝ ΑΡΧΩΝ που εμπνεύστηκαν όσοι έζησαν την τραγωδία του παγκόσμιου πολέμου και ορκίστηκαν να θωρακίσουν τις επόμενες γενιές με πιο φωτεινές, πιο ανθρώπινες αξίες από αυτές του μίσους, του φόβου και της βίας μεταξύ των ανθρώπων.

Κείμενο:
ΝΤΟΡΕΤΤΑΣΤΕΡΗ
ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ
ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΔΙΕΘΝΟΥΣ
ΑΜΝΗΣΤΙΑΣ

Νέα έκθεση

Αστυνομική βία στην Ελλάδα

Κείμενο:
ΓΡΑΦΕΙΟ ΤΥΠΟΥ

Η αστυνομία στην Ελλάδα χρησιμοποιεί συστηματικά υπερβολική βία, περιλαμβάνοντας ακόμη και χημικά, εναντίον κυρίως ειρηνικών διαδηλωτών. Παρά τις πολυάριθμες περιπτώσεις κακοποίησης ανθρώπων κατά τη σύλληψη ή την κράτηση, οι αρχές αρνούνται να αναγνωρίσουν την έκταση του προβλήματος, δημιουργώντας κλίμα ατιμωρησίας. Η νέα έκθεση «Αστυνομική Βία στην Ελλάδα: Όχι μόνο μεμονωμένα περιστατικά», την οποία παρουσίασε στις 3 Ιουλίου η Διεθνής Αμνηστία σε συνεργασία με την Πανελλήνια Ομοσπονδία Ενώσεων Συντακτών (ΠΟΕΣΥ) σε συνέντευξη Τύπου στην Αθήνα, τεκμηριώνει παραβιάσεις ανθρωπίνων δικαιωμάτων που διαπράχθηκαν από μέλη των σωμάτων ασφαλείας και την ανικανότητα ή την απροθυμία της αστυνομίας και των δικαστικών αρχών να οδηγήσουν τους υπεύθυνους σε λογοδοσία.

Η νέα ελληνική κυβέρνηση έχει την ευκαιρία να αναγνωρίσει την έκταση της αστυνομικής βίας και να λάβει τα απαραίτητα μέτρα, προκειμένου να διασφαλίσει ότι οι αστυνομικοί δρουν με αυτοσυγκράτηση και ότι φέρουν σαφή στοιχεία ατομικής αναγνώρισης κατά τη διάρκεια των διαδηλώσεων, καθώς και να αντιμετωπίσει τη συχνή παράλειψη της αστυνομίας, των εισαγγελέων και των δικαστών να διεξάγουν έγκαιρες, αμερόληπτες και αποτελεσματικές έρευνες και να οδηγούν στη δικαιοσύνη αστυνομικούς που έχουν διαπράξει παραβιάσεις ανθρωπίνων δικαιωμάτων, μέσω, μεταξύ άλλων, της δημιουργίας ενός πραγματικά ανεξάρτητου μηχανισμού διερεύνησης καταγγελιών. Αν δεν το εκπληρώσουν, θα συνεχίσουν να μένουν ατιμώρητες ακόμα περισσότερες παραβιάσεις.

Εδώ και πάρα πολύ καιρό, οι ελληνικές αρχές έχουν βάλει στην άκρη τέτοιες παραβιάσεις ως «μεμονωμένα περιστατικά.» Τα αυστηρά μέτρα λιτότητας που υιοθετήθηκαν στον απόηχο της ολοένα και βαθύτερης χρηματοοικονομικής κρίσης στην Ελλάδα προκάλεσαν πολλές ειρηνικές κυρίως διαμαρτυρίες. Υπάρχουν πολυάριθμοι ισχυρισμοί για χρήση υπερβολικής βίας, περιλαμβανομένης της χρήσης χημικών ερεθιστικών ουσιών και χειροβομβίδων κρότου λάμψης, με τρόπο που παραβιάζει τα διεθνή πρότυπα. Οι διαδηλωτές, κυρίως εκείνοι που ξυλοκοπούνται ή δέχονται χημικά από την αστυνομία, συχνά δεν μπορούν να κάνουν καταγγελία, καθώς τη στιγμή εκείνη δεν είναι σε θέση να σημειώσουν τον ατομικό αριθμό αναγνώρι-

σης των αστυνομικών που διαπράττουν την παραβίαση, ο οποίος ενίοτε βρίσκεται στο πίσω μέρος του κράνους τους -αν αυτό το φορούν. Κατά τη διάρκεια της σύλληψης και της κράτησης διαδηλωτές έχουν ξυλοκοπηθεί και έχουν στερηθεί πρόσβαση σε γιατρό ή δικηγόρο. Τη μεταχείριση αυτή, επίσης, υφίστανται άνθρωποι που κατηγορούνται για συμμετοχή σε εγχώριες ένοπλες ομάδες, μέλη ευάλωτων ομάδων, όπως μετανάστες και αιτούντες άσυλο που κρατούνται για μεταναστευτικούς σκοπούς, καθώς και κοινότητες που ζουν στις παρυφές της κοινωνίας, περιλαμβανομένων πολλών Ρομά. Συχνά αστυνομικοί που ευθύνονται για εγκληματική συμπεριφορά μένουν ατιμώρητοι και τα θύματα δεν έχουν πρόσβαση σε αποτελεσματικά ένδικα μέσα και δεν αποκαθίσταται η βλάβη.

Αυτό συμβαίνει εξαιτίας συστημικών προβλημάτων στη διερεύνηση, τη δίωξη και την τιμωρία των παραβιάσεων ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Επιπλέον, ο ορισμός των βασανιστηρίων στον Ελληνικό Ποινικό Κώδικα είναι εξαιρετικά περιορισμένος, σε σχέση με τις διεθνείς συνθήκες στις οποίες συμμετέχει η Ελλάδα. Η Διεθνής Αμνηστία γνωρίζει μόνο έναν πολύ μικρό αριθμό περιστατικών κατά τις οποίες προσωπικό των σωμάτων ασφαλείας έχει κατηγορηθεί για βασανιστήρια.

Η παράλειψη των ελληνικών αρχών να αντιμετωπίσουν με αποτελεσματικό τρόπο περιστατικά παραβιάσεων ανθρωπίνων δικαιωμάτων από αστυνομικούς έχει ως αποτέλεσμα να χάνουν τα θύματα την πίστη τους στο ποινικό σύστημα δικαιοσύνης και να είναι απρόθυμα να καταγγέλλουν τέτοια περιστατικά. Επίσης, οι αρχές έχουν παραλείψει να εγκαθιδρύσουν έναν πραγματικά αποτελεσματικό και ανεξάρτητο μηχανισμό διερεύνησης καταγγελιών για μέλη των σωμάτων ασφαλείας. Κανείς δεν είναι υπεράνω του νόμου. Πόσο μάλλον οι ίδιοι οι άνθρωποι που έχουν εξουσιοδοτηθεί να τον επιβάλλουν. Εάν οι ελληνικές αρχές δεν θέσουν τις παραβιάσεις της αστυνομίας ως απόλυτη προτεραιότητα και δεν αντιμετωπίσουν τα συστημικά προβλήματα που τις επιτρέπουν, θα κυριαρχεί η ατιμωρησία.

ΥΠΟΘΕΣΕΙΣ

Ο δημοσιογράφος Μανώλης Κυπραίος, ο οποίος κάλυπτε διαμαρτυρίες εναντίον των νέων μέτρων λιτότητας στην Πλατεία Συντάγματος, περιέγραψε στη Διεθνή Αμνηστία το περιστατικό κατά το οποίο στις 15 Ιουνίου 2011 ένας διοι-

κπής αστυνομικής μονάδας έδωσε εντολή σε αστυνομικό να του πετάξει χειροβομβίδα κρότου λάμψης. Λίγο πριν την επίθεση, ο Κυπραίος, σύμφωνα με αναφορές, είχε δηλώσει τη δημοσιογραφική του ιδιότητα. Ο Μανώλης Κυπραίος υπέστη ολική απώλεια της ακοής και στα δύο αυτιά, γεγονός που πρακτικά τερμάτισε τη δημοσιογραφική του καριέρα. Στο τέλος του 2011 ο Εισαγγελέας Πρωτοδικών Αθηνών απήγγειλε κατηγορίες σε βάρος αγνώστων μέχρι στιγμής αστυνομικών για εσκεμμένη πρόκληση βαριάς σωματικής βλάβης στο δημοσιογράφο.

Αστυνομικοί των ΜΑΤ χτύπησαν τον Γιάννη Καυκά, άνεργο ψυχολόγο και μεταπτυχιακό φοιτητή φωτογραφίας, κατά τη διάρκεια διαμαρτυρίας εναντίον των μέτρων λιτότητας στην Αθήνα στις 11 Μαΐου 2011, προκαλώντας του παρ' ολίγον θανατηφόρα τραύματα στο κεφάλι. Σύμφωνα με τον ίδιο και το δικηγόρο του, χτυπήθηκε με έναν από τους πυροσβεστήρες που φέρουν μέλη των ΜΑΤ. Ο Γιάννης Καυκάς έμεινε στο νοσοκομείο επί 20 ημέρες, 10 από τις οποίες στη μονάδα εντατικής θεραπείας, αφού υποβλήθηκε σε επείγουσα εγχείρηση. Τον Φεβρουάριο του 2012 η αστυνομία υπέβαλε τα ευρήματά της για την υπόθεση του Γιάννη Καυκά στον Εισαγγελέα Αθηνών. Ωστόσο, ο εισαγγελέας δεν έχει ακόμα αποφασίσει εάν οι κατηγορίες πρόκειται να απαγγελθούν κατά γνωστού ή ακόμα μη αναγνωρισμένου αστυνομικού.

Ο Χρήστος Χρονόπουλος, ο οποίος πάσχει από ψυχολογικά προβλήματα, συνελήφθη επειδή προκάλεσε ενόχληση σε καφετέρια και μεταφέρθηκε σε αστυνομικό τμήμα στην Αθήνα στις 22 Μαΐου 2007 μετά τις 11:00, όπου τέθηκε υπό κράτηση. Αργότερα μεταφέρθηκε σε νοσοκομείο με ασθενοφόρο. Οι γιατροί διαπίστωσαν στο νοσοκομείο ότι ο Χρήστος Χρονόπουλος είχε υποστεί βαριά κρανιοεγκεφαλική κάκωση, υποσκληρίδιο αιμάτωμα, κρανιοεγκεφαλικό οίδημα και πολλαπλές εκχυμώσεις στο στέρνο και τον ένα καρπό. Χειρουργήθηκε στις 23 Μαΐου 2007 νωρίς το πρωί και πέρασε 2 μήνες στη μονάδα εντατικής θεραπείας, αρκετές εβδομάδες σε κώμα, τρεις μήνες στη νευροχειρουργική πτέρυγα και άλλους έξι μήνες σε κέντρο αποκατάστασης. Ως αποτέλεσμα του τραυματός του στο κεφάλι, ο Χρήστος Χρονόπουλος πάσχει από ακράτεια, μετατραυματική αμνησία, επιληψία, διαταραχές όρασης και σημαντική δυσχέρεια βάδισης. Δεν είναι πλέον σε θέση να αυτοεξυπηρετείται και τον φροντίζουν οι συγγενείς

© AP Photo/Λευτέρης Πατράκης

του. Μετά από έρευνα, η εισαγγελέας συνέστησε να παραπεμφθούν σε δίκη τέσσερις αστυνομικοί για την από κοινού πρόκληση βαριάς σωματικής βλάβης κατά την άσκηση των καθηκόντων τους. Ωστόσο, στις 26 Ιανουαρίου 2011 το Συμβούλιο Πλημμελειοδικών Αθηνών αποφάσισε να μην απαγγείλει κατηγορίες στους τέσσερις αστυνομικούς, με το σκεπτικό ότι δεν προέκυπταν επαρκείς ενδείξεις ενοχής. Προσφυγή κατά της απόφασης αυτής άσκησε ο εισαγγελέας Εφετών, για να απορριφθεί από το Δικαστικό Συμβούλιο Εφετών για διαδικαστικούς λόγους. Στη συνέχεια κατατέθηκε προσφυγή κατά του βουλεύματος στον Άρειο Πάγο, ο οποίος, με απόφασή του, διεβίβασε την υπόθεση στο Συμβούλιο Εφετών για εκ νέου εξέταση. Τον Απρίλιο του 2012 το Συμβούλιο Εφετών αποφάσισε να παραπέμψει τους τέσσερις αστυνομικούς σε δίκη.

Η έκθεση «Αστυνομική Βία στην Ελλάδα: Όχι μόνο Μεμονωμένα Περιστατικά» παρουσιάστηκε στις 3 Ιουλίου σε συνέντευξη Τύπου της Διεθνούς Αμνηστίας, σε συνεργασία με την Πανελλήνια Ομοσπονδία Ενώσεων Συντακτών (ΠΟΕΣΥ), στην αίθουσα της ΕΣΗΕΑ στην Αθήνα. Την έκθεση παρουσίασαν οι Λία Γώγου, ερευνήτρια της Διεθνούς Αμνηστίας για την Ελλάδα και την Κύπρο, Ηλίας Αναγνωστόπουλος, διευθυντής του ελληνικού τμήματος της Διεθνούς Αμνηστίας, και David Diaz-Jorgeix, Αναπληρωτής Διευθυντής του Προγράμματος της Διεθνούς Αμνηστίας για την Ευρώπη και την Κεντρική Ασία. Χαιρετισμό απύθυναν οι Γιώργος Σαββίδης, Πρόεδρος της ΠΟΕΣΥ, και Δημήτρης Τρίμης, πρόεδρος της ΕΣΗΕΑ. Μίλησαν, επίσης, οι Γιάννης Καυκάς, Μανώλης Κυπραίος και Μάριος Λώλος.

Για μια Αλεξίσφαιρη Συνθήκη για το Εμπόριο Όπλων

Εκατοντάδες χιλιάδες ακτιβιστές πίεσαν τα Ηνωμένα Έθνη

Κείμενο:
ΔΗΜΗΤΡΑ ΠΑΣΧΑΛΙΔΟΥ
ΥΠΕΥΘΥΝΗ ΑΚΤΙΒΙΣΜΟΥ

Κάθε χρόνο χιλιάδες άνθρωποι σκοτώνονται, τραυματίζονται και εξαναγκάζονται να εγκαταλείψουν τα σπίτια τους εξαιτίας του ανεξέλεγκτου εμπορίου όπλων. Το 2006 ο κόσμος έκανε ένα σημαντικό βήμα μπροστά, όταν μετά από τις συνεχείς προσπάθειες των υποστηρικτών και των ακτιβιστών της Διεθνούς Αμνηστίας, της OXFAM και της IANSA, που αποτελούν τη Συμμαχία «*Ελέγξτε τα Όπλα*» και ξεκίνησαν τη δράση τους το 2003, συμφωνήθηκε να δημιουργηθεί μια Διεθνής Συνθήκη για το Εμπόριο των Όπλων.

Οι τρεις πρώτες συναντήσεις για την επεξεργασία του περιεχομένου της συνθήκης έλαβαν χώρα τον Ιούλιο του 2010, τον Μάρτιο και τον Ιούλιο του 2011. Η τέταρτη πραγματοποιήθηκε τον Ιούλιο του 2012 και διήρκεσε τέσσερις εβδομάδες. Στη συνάντηση αυτή ήταν προγραμματισμένο να εκπονηθεί το τελικό κείμενο, και στη συνέχεια η συνθήκη θα έπρεπε να ανοίξει για υπογραφές από τα κράτη και να τεθεί σε ισχύ. Οι τρεις οργανώσεις υπήρξαν παρούσες σε όλα τα βήματα των διαπραγματεύσεων, ασκώντας θεσμική πίεση για μια δυνατή και αποτελεσματική συνθήκη.

Το διάστημα πριν από τις διαπραγματεύσεις του Ιουλίου υπήρξε πολύ σημαντικό για τη Διεθνή Αμνηστία, προκειμένου να καταφέρει να υιοθετηθεί από τις χώρες του ΟΗΕ ο «χρυσός κανόνας». Δηλαδή, να προκύψει μια συνθήκη που θα:

- Είναι πλήρης και θα καλύπτει όλο το φάσμα των όπλων.
- Προστατεύει τα ανθρώπινα δικαιώματα.
- Προστατεύει τα θύματα, συμπεριλαμβανομένων των γυναικών που πλήττονται ιδιαίτερα.
- Είναι ισχυρή, υποχρεώνοντας όλες τις χώρες να υποβάλλουν τακτικά αναφορές για το εμπόριο των όπλων που διεξάγουν.

Προς αυτή την κατεύθυνση δούλεψε και το ελληνικό τμήμα. Με σύνθημα «*Όχι στα Όπλα για παραβιάσεις*», εξήντα ατομικοί ακτιβιστές και τέσσερις τοπικές και φοιτητικές ομάδες του ελληνικού τμήματος, κατά τη διάρκεια του Μαΐου και του Ιουνίου, κατάφεραν να συγκεντρώσουν συνολικά 1124 υπογραφές! Παράλληλα, η δράση προωθή-

θηκε ηλεκτρονικά και συγκεντρώθηκαν διεθνώς 600.000 υπογραφές! Εκτός από τη συλλογή υπογραφών οι ακτιβιστές του ελληνικού τμήματος έκαναν δράση, προκειμένου να αναδείξουν το θέμα και να ευαισθητοποιήσουν την κοινωνία. Χαρακτηριστικό παράδειγμα προβολή του ντοκιμαντέρ «*Ακήρυκτος Πόλεμος*» από την ομάδα του Ρεθύμνου.

Μάλιστα, ο Γενικός Γραμματέας του Ο.Η.Ε., Ban Ki Moon, επαίνεσε στις αρχές Ιουλίου τους ακτιβιστές για τις προσπάθειές τους. Ο Ban Ki Moon μίλησε στην έδρα του Ο.Η.Ε., όταν παρέλαβε την έκκλησή μας, τονίζοντας τα εξής: «*Χρειάζεται να δράσουμε άμεσα για να φέρουμε ένα τέλος στον ανθρώπινο πόνο που προκαλείται από το παγκόσμιο μη ελεγχόμενο εμπόριο όπλων. Είμαι πεπεισμένος ότι οι δυνατές φωνές σας θα εμπνεύσουν και θα δώσουν κίνητρο στους εκπροσώπους να δουλέψουν για μια στιβαρή και ουσιαστική συνθήκη μέχρι το τέλος του μήνα*».

Στις 26 Ιουλίου, μετά από τέσσερις εβδομάδες διαπραγματεύσεων στη Διάσκεψη, στην οποία συμμετείχαν τα περισσότερα Κράτη Μέλη του ΟΗΕ, ο Πρόεδρος της Διάσκεψης, Πρέσβης Ρικάρντο Γκαρσία Μοριτάν της Αργεντινής, υπέβαλε «Το προσχέδιο της Συνθήκης για το Εμπόριο των Όπλων». Παρά τη συντονισμένη προσπάθεια μιας μικρής ομάδας Κρατών (συμπεριλαμβανομένων της Αιγύπτου και της Συρίας) είτε να μπλοκάρουν, είτε να αποδυναμώσουν το κείμενο, το προσχέδιο ικανοποίησε τις περισσότερες χώρες, που βρήκαν μια κοινή βάση να συμφωνήσουν. Την τελευταία ημέρα της Διάσκεψης, στις 27 Ιουλίου, συμφωνήθηκε τελικά πως δεν θα υιοθετηθεί το κείμενο, καθώς αρκετές ακόμη χώρες ζητούσαν αλλαγές, κυρίως μικρές τροποποιήσεις.

Η Διεθνής Αμνηστία απογοητεύτηκε με την εξέλιξη. Παρόλα αυτά, θεώρησε πως το προσχέδιο περιείχε πολλές βελτιώσεις προς την κατεύθυνση της προστασίας των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

Η Διεθνής Αμνηστία θα συνεχίσει να πιέζει προς αυτή την κατεύθυνση ασκώντας θεσμική πίεση και ελπίζουμε να σας ξαναδούμε όλους και όλες, όταν ξαναχρησιμοποιήσουμε την πολύτιμη συμβολή σας!

Lampedusa

Η άσχημη αλήθεια ενός πανέμορφου νησιού

Το Γραφείο Ευρωπαϊκών Θεσμών της Διεθνούς Αμνηστίας σε συνεργασία με το Ιταλικό Τμήμα της οργάνωσης, πραγματοποίησαν από τις 14 έως τις 21 Ιουλίου ένα ακτιβιστικό camp για τα ανθρώπινα δικαιώματα στο ιταλικό νησί Lampedusa, στο οποίο συμμετείχε και εκπρόσωπος του Ελληνικού Τμήματος.

Στη Lampedusa διαμένουν περίπου 6.000 μόνιμοι κάτοικοι. Μόνο τον Μάρτιο του 2011 τόσοι περίπου μετανάστες και αιτούντες άσυλο έφτασαν στο νησί. Διέσχισαν τη Μεσόγειο μέσα σε επικίνδυνα πλοίαρια, απελπισμένοι, προκειμένου να γλιτώσουν από διώξεις και φτώχεια, για να αναζητήσουν ένα καλύτερο αύριο.

Σύμφωνα με τις αρχές του νησιού, το τοπικό κέντρο υποδοχής έχει δυνατότητα φιλοξενίας περίπου 250 ατόμων. Δίχως λοιπόν τις κατάλληλες δομές για τη βασική εξυπηρέτησή τους, πολλοί μετανάστες ήταν αναγκασμένοι να κοιμούνται στο δρόμο, δίχως επαρκή ρουχισμό και σίτιση. Παράλληλα τα ιταλικά ΜΜΕ τους διέσυραν, χρησιμοποιώντας υπερβολικούς χαρακτηρισμούς, όπως «απόβαση μεταναστών», «τσουνάμι», «κατάληψη από τρομοκράτες» κλπ, ενισχύοντας έτσι ένα κλίμα φόβου ενάντια σε ανθρώπους που βρίσκονταν στο όριο της εξαθλίωσης.

Η περιβαλλοντική οργάνωση Legambiente που δραστηριοποιείται στο νησί, προσπάθησε να καλύψει τις πρώτες ανάγκες των ανθρώπων αυτών, όπως έκαναν και πολλοί ντόπιοι κάτοικοι και φορείς. Οι προσπάθειες που κατέβαλαν από κοινού ήταν υπεράνθρωπες, ενώ πολλοί άνοιξαν τα σπίτια τους και φιλοξένησαν μετανάστες. Επίσης, ο τοπικός ιερέας έπαιξε σημαντικό ρόλο στο συντονισμό της παροχής ανθρωπιστικής βοήθειας.

Πέρασαν αρκετοί μήνες έως ότου οι ιταλικές αρχές μεταφέρουν τους 6.000 μετανάστες και αιτούντες άσυλο στη Σικελία. Οι περισσότεροι φορείς και κάτοικοι ήταν εξοργισμένοι με την κυβέρνηση της Ιταλίας, καθότι οι εκκλησίες τους για βοήθεια στη διαχείριση αυτής της ανθρωπιστικής κρίσης άργησαν πολύ να εισακουστούν. Όπως μας είπαν οι ίδιοι, η κυβέρνηση εγκατέλειψε και τους ανθρώπους που βρίσκονταν σε άμεση ανάγκη παροχής προστασίας, αλλά και τους ίδιους τους κατοίκους του νησιού.

Η Ιταλία, στην προσπάθειά της να εμποδίσει νέες αφίξεις προς την Ευρώπη, έχει κατά το παρελθόν αναγκάσει πλοίαρια που μετέφεραν μετανάστες και αιτούντες άσυλο

να επιστρέψουν πίσω στη Λιβύη. Σε άλλες περιπτώσεις, αγνοώντας τα σήματα για βοήθεια, έχει παρατήσει πλοίαρια στη θάλασσα, δίχως ελπίδα διάσωσης για τους επιβαίνοντες. Το 2011 μόνο, πάνω από 1.500 απελπισμένοι «ταξιδιώτες» έχασαν τη ζωή τους στο βωμό της διαφύλαξης της «Ευρώπης φρουρίου».

Φέτος η Ιταλία υπέγραψε με τη Λιβύη μια νέα σύμβαση για τον έλεγχο των μεταναστευτικών ροών. Παράλληλα, η Ε.Ε. ξόδεψε δισεκατομμύρια σε δαπάνες για την αποτροπή νέων ροών, καθώς και για την αναμόρφωση της συμφωνίας Σένγκεν, ώστε να περιορίσει την ελεύθερη κυκλοφορία - ένα από τα πιο σημαντικά επιτεύγματά της.

Στο ακτιβιστικό camp της Διεθνούς Αμνηστίας συμμετείχαν περίπου 80 ακτιβιστές από 20 χώρες, με σκοπό να στείλουν ένα ηχηρό μήνυμα στην Ε.Ε., καλώντας την να εστιάσει στη διάσωση και υποστήριξη των ανθρώπων που φθάνουν άρρωστοι και άποροι στα παράλια της, αντί να ενισχύει συνεχώς τα σύνορά της προσπαθώντας να τους κρατήσει έξω από αυτά. Ακτιβιστές, μαζί με ντόπιους και τουρίστες, παρέλασαν στη θάλασσα, σχηματίζοντας ένα τεράστιο SOS που απευθυνόταν στις ευρωπαϊκές και ιταλικές αρχές. Αξιοποιώντας το παράδειγμα των κατοίκων της Lampedusa, ως υπόδειγμα ανθρωπιάς και αλληλεγγύης, οι ακτιβιστές θέλησαν να επισημάνουν τον πόνο εκείνων που φθάνουν συνωστισμένοι σε βάρκες και την ανάγκη να ανατραπεί η ευρωπαϊκή μεταναστευτική πολιτική.

Κείμενο:
ΔΩΡΑ ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ
ΥΠΕΥΘΥΝΗ ΔΡΑΣΗΣ

Φοίβος Μαυρίδης, ένας γνήσια αμνηστιακός άνθρωπος

Μια ζωντανή απουσία

Επιμέλεια:
ΛΥΔΙΑ ΤΡΥΦΩΝΑ

Η ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΤΟΥ ΣΥΝΕΙΔΗΣΗ ΔΕΝ ΤΟΥ ΕΠΕΤΡΕΨΕ ΣΤΙΓΜΗ ΤΗΝ ΑΠΡΑΞΙΑ. Η ΠΟΛΥΕΠΙΠΕΔΗ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑ ΤΟΥ ΚΑΛΛΙΕΡΓΗΣΕ ΤΟ ΑΜΝΗΣΤΙΑΚΟ ΤΟΠΙΟ. ΤΟ ΤΜΗΜΑ ΤΟΝ ΑΝΑΚΑΛΕΙ ΚΑΙ ΣΥΝΕΧΙΖΕΙ.

Γνώρισα το Φοίβο 20 χρόνια πριν, όταν έγινα μέλος της Ομάδας για τα Παιδιά. Γίναμε αμέσως φίλοι λόγω του κοφτερού μυαλού του και του αντισυμβατικού χαρακτήρα του. Ήταν τόσο γοητευτική προσωπικότητα, που κατά την εκπαίδευση νέων μελών τα μάγευε και τα στρατολογούσε άμεσα στην ομάδα του. Αειθαλής, με χιούμορ που δεν του επέτρεπε να γεράσει. Υπήρξε η προσωπική μου «αμνηστιακή βιβλιοθήκη», με βοήθησε υπομονετικά να κάνω δικό μου τον αμνηστιακό κώδικα, να ερωτευτώ την οργάνωση και να παραμείνω ερωτευμένη μαζί της, όπως άλλωστε και ο ίδιος. Η Ομάδα για τα Παιδιά οφείλει πολλά στα καλέσματά του και στις πυροσβεστικές παρεμβάσεις του σε εποχές κρίσης. Καλέ μας φίλε, μας λείπεις ήδη!

Νίνα Αγγελοπούλου

Στο ύστατο αντίο στο Φοίβο, γράψαμε στο στεφάνι που αφήσαμε να τον ακολουθήσει: «πάντα μαζί σου». Γιατί μέχρι τώρα είχαμε την τιμή να είναι πάντα μαζί μας. Με τη νεανική φλόγα και την πολυετή σοφία που τον χαρακτήριζε. Ο Φοίβος μου αφήνει τις ομορφότερες αναμνήσεις από τη δράση της ομάδας μας για την εκπαίδευση στην ανθρώπινη αξιοπρέπεια. Είχε την απίστευτη ικανότητα να μεταμορφώνει την πιο δύσκολη στιγμή σε δημιουργικότητα και μας χάριζε απλόχερα το δώρο του χαμόγελου όταν νιώθαμε πτημένοι. Όταν αποφασίσαμε να υποβάλουμε ένα ψήφισμα στη Διεθνή Συνέλευση, επιμελήθηκε ο ίδιος προσωπικά: στέγασε τις πολύωρες συνεργασίες μας, μας τάισε, μας συντόνισε, μας διόρθωσε, μας προβλημάτισε. Και οδηγηθήκαμε σε επιτυχίες που ακόμη διαρκούν: η εκπαίδευση στα ανθρώπινα δικαιώματα έχει πίσω της το στοργικό του βλέμμα. Ο Φοίβος ήταν ακοίμητος φρουρός της σκέψης μας σε κάθε συνεδρίαση του τομέα εκπαίδευσης εκπέμποντας τα δυσκολότερα μηνύματα με κομψά θεραπευτικό χιούμορ. Η καρδιά μας του ανήκει.

Ντορέττα Αστέρη

‘Όλα για το Φοίβο συμπυκνώνονται στο «έτσι πρέπει να είναι οι άνθρωποι».

Κώστας Βαρελίδης

Ένας ευπατρίδης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων

Η μόρφωσή του εντυπωσίαζε, τόσο για το πλάτος, όσο και για το βάθος της. Και ανέβλυζε με τρόπο αρτεσιανό, χωρίς λόγιες υπεροψίες. Το ίδιο εντυπωσίαζε η αφοσίωσή του στα ανθρώπινα δικαιώματα και η προσφορά του στη Διεθνή Αμνηστία. Διέθετε την τέχνη να αποφεύγει τους καυγάδες και να συμβάλλει συνθετικά στο ξεπέρασμά τους. Θα μου μείνει αξέχαστη η βραδιά της Γενικής Συνέλευσης του 2010. Έχοντας πια αποστρατευτεί, εμφανίστηκε ξαφνικά, χωρίς να ξέρει πόσο αλλάξαμε προς το χειρότερο. Έτσι, από νοσταλγία. Τότε, ο καυγάς κόπηκε σαν με μαχαίρι και είχα την τιμή να τον παρουσιάσω στα μέλη που δεν τον είχαν γνωρίσει. Ήταν η τελευταία επαφή του με την Διεθνή Αμνηστία. Η τελευταία φορά που τον είδα. Ήταν τύχη να συναναστρέφεται κανείς το Φοίβο. Και αισθάνομαι ιδιαίτερα προνομιούχος που είχα αυτή την τύχη.

Διονύσης Γουσήτης

Νιώθω μεγάλη τύχη που γνώρισα το Φοίβο και συνεργάστηκα μαζί του (ομ.7, Τομέας για τα παιδιά και ΔΣ). Ευθύς, ακριβής, σταθερός στο ναι και στο όχι, φίλος χωρίς διακρίσεις! Με το ίδιο ενδιαφέρον και για τα σύνθετα και για τα απλά. Όλα νότες μουσικής. Αξέχαστες οι ώρες όταν μας καλούσε κοντά του, χαιρόταν να μιλάμε για τη Διεθνή Αμνηστία, αλλά και για πολλά άλλα. Καταξιωμένος στην επαγγελματική του καριέρα γύρισε μετά το τέλος της στην Ελλάδα και ήλθε στην οργάνωση. Ανθρωπιστής με συνεχή δράση, με σεβασμό στον άνθρωπο και τα δικαιώματά του, με πίστη σε ένα καλύτερο αύριο...Κλείνω με ένα στίχο του Δροσίνη: «Ό,τι λέμε πως ζει μήπως πέθανε και είναι αθάνατο ό,τι έχει πεθάνει...»
Φρόσω Κολέτσι

Συνάντησα το Φοίβο σε χρόνια, που οι εθελοντές πλημμύριζαν τους χώρους μας, που η πίστη στην Οργάνωση, η δημιουργικότητα κι ο ενθουσιασμός περίσσειαν. Ο Φοίβος ανάμεσά μας ξεχώριζε. Παιδεία, ευφυΐα, ήθος. Γνώση, εμπιστοσύνη και αγάπη για την Αμνηστία. Πολύχρονη μα και πολύτιμη η προσφορά του. Κι ύστερα ήρθαν δύσκολα χρόνια που του στέρησαν την ενεργό συμμετοχή, αλλά δε μείωσαν το ενδιαφέρον για την Αμνηστία. Του έλειπε και ήταν στο επίκεντρο κάθε συνάντησής μας. Τα νέα μας, ιδέες, σχέδια για την εκπαίδευση στα ανθρώπινα δικαιώματα, για το Τμήμα, για το Κίνημα. Κι όταν στο τέλος η επιδεινωμένη υγεία του «φυλάκισε» το ακμαίο πνεύμα του, αρκούσε η έκφραση του βλέμματός του σε κάθε αναφορά στην Αμνηστία, να μας θυμίζει πως παρέμεινε ένας δικός της άνθρωπος, αφοσιωμένος στο Όραμά της. 1987-2012, ήταν σπουδαία τύχη αυτή η συνάντηση και περιττή η υπόσχεση πως δε θα ξεχαστεί!
Αναστασία Μπουρδάρα

Το τελευταίο ταξίδι του Νέστορα

Ο Φοίβος υπήρξε ένας σοφός χιουμορίστας Νέστορας. Στα χρόνια της δεκαετίας του '80, η φιγούρα του ήταν αξεδιόλυτα δεμένη με τις αμνηστιακές μας αναζητήσεις. Φρόντιζε να μας κάνει να ξεχνάμε αμέσως διαφορές ηλικίας και πνευματικής σκευής. Πατί το δικό του πολιτιστικό φορτίο ήταν μεγάλο, αλλά η μοναδική, σχεδόν αμήχανη, απλότητά του το έκανε να φαίνεται κάτι φυσικό. Η άνεση της περιδιάβασης σε λέξεις και κείμενα, σε μουσική και ιδέες, σε γλώσσες και πολιτισμούς, ήταν δεύτερη φύση του. Όσο για

το χιούμορ του, παικνίδι πνεύματος σπάνιο αλλά τόσο αβίαστα μοιρασμένο σε κουβέντες και βλέμματα. Τα βλέμματά του πίσω από τα χοντρά γυαλιά, η άλλη όψη αξιοπρέπειας σπάνιας και παιδικότητας αστείρευτης. Κάθε που έστρεφε τα μάτια κάπου, χάριζε αμέσως τη συνενοχή της σκανταλιάρικης ατάκας πριν ακόμα την ξεστομίσει. Και πάντα με τον αυτοσαρκασμό εύκαιρο, προαπαιτούμενο και άλλοθι για την καυστική παρατήρηση στην επόμενη στροφή της κουβέντας. Η νηφάλια και απροκατάληπτη σκέψη του είχε πάντα το δικό της πολύτιμο βάρος. Καλό ταξίδι Φοίβο.

Κωστής Παπαϊωάννου

Γνώρισα το Φοίβο το 1992, στον «Τομέα Εκπαίδευσης για τα ανθρώπινα δικαιώματα». Από την πρώτη στιγμή με βοήθησε να ενταχθώ στην ομάδα με ζεστασιά και με ενθάρρυνε να πάρω πρωτοβουλίες και να αναλάβω ευθύνες. Ήταν εντυπωσιακός ο τρόπος που υποδεχόταν νέα μέλη, με τη φρεσκάδα του, το έξυπνο χιούμορ του, την ευφυΐα του, τις πλούσιες και βαθιές γνώσεις του! Η ευθύτητα, η αντικειμενικότητα, η μετριοφροσύνη, καθώς και η επιμονή, ήταν χαρακτηριστικά της προσωπικότητάς του. Μετά την αποχώρησή του λόγω της επιβάρυνσης της υγείας του, οργανώσαμε πολλές συναντήσεις στο σπίτι του, γιατί γνωρίζαμε πόσο του έλειπε η συμμετοχή και η προσφορά στην Αμνηστία. Η φιλία του ήταν μοναδική, θα είναι πάντα ζωντανός στις ψυχές μας...

Μαίρη Τσακίρη

...πρώτη συμμετοχή μου στο ΔΣ του Ελληνικού Τμήματος της Διεθνούς Αμνηστίας. Από απλό μέλος της δράσης περνάς στην Πολιτική και στη Διοίκηση. Άγχος σε διακατέχει και δέος μπροστά σ' αυτούς που ήδη έχουν παίξει το ρόλο τους στη διαμόρφωση και το υψηλό επίπεδο του πιο καταξιωμένου χώρου στα ανθρώπινα δικαιώματα. Ανάμεσα σ' αυτούς και ο Φοίβος! Διανόηση, εξελεγμένη κουλτούρα, χιούμορ, ανοιχτοί ορίζοντες, προσφορά και μια ανοιχτή αγκαλιά για τους νέους του κόσμου όλου! Το «χρέος» μου στο Φοίβο δεν «ξεπληρώνεται» με λίγες λέξεις. Του οφείλω την Ιστορική Αμνηστιακή μου πορεία, την Αμνηστιακή μου ύπαρξη! ...και κλείνοντας: Ο Φοίβος δεν χρειάστηκε κανέναν «Οβολό» για να πληρώσει το Βαρκάρη να τον περάσει στην «αντίπερα όχθη». «Οβολός» ήταν η ίδια του η ζωή.

Ειρήνη Τσολάκη

Πρόσφυγες, αιτούντες άσυλο, παράτυποι μετανάστες

Θύματα ρατσιστικών επιθέσεων και κρατικής «καταστολής»

κείμενο:
ΔΩΡΑ ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ
ΥΠΕΥΘΥΝΗ ΔΡΑΣΗΣ

Η ΔΙΕΘΝΗΣ ΑΜΝΗΣΤΙΑ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΕ ΤΟΥΣ ΤΕΛΕΥΤΑΙΟΥΣ ΜΗΝΕΣ ΤΟΥΣ ΑΙΤΟΥΝΤΕΣ ΑΣΥΛΟ ΚΑΙ ΤΟΥΣ ΠΑΡΑΤΥΠΟΥΣ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΣ ΝΑ ΓΙΝΟΝΤΑΙ ΑΚΟΜΑ ΜΙΑ ΦΟΡΑ ΘΥΜΑΤΑ ΜΑΖΙΚΩΝ «ΚΑΤΑΣΤΟΛΩΝ» ΚΑΙ ΠΑΡΑΒΙΑΣΕΩΝ.

Ήδη από τον περασμένο Αύγουστο οι ελληνικές αρχές, εφαρμόζοντας το νέο σχέδιο του Υπουργείου Δημοσίας Τάξεως και Προστασίας του Πολίτη με τον οξύμωρο τίτλο «Ξένιος Δίας», επιδόθηκαν σε πολλαπλές επιχειρήσεις «σκοούπα», συλλαμβάνοντας στην Αθήνα περισσότερους από 8.000 υπηκόους τρίτων χωρών. Η πλειοψηφία των συλληφθέντων φαίνεται να είναι ασιατικής, αφρικανικής και βορειοαφρικανικής καταγωγής. Πολλοί έχουν αφεθεί τελικά ελεύθεροι, καθώς διαπιστώθηκε πως κατοικούν νόμιμα στην Ελλάδα. Σύμφωνα με την Ελληνική Αστυνομία, περίπου 1.700 από αυτούς που συγκεντρώθηκαν βρέθηκαν χωρίς χαρτιά και τέθηκαν υπό διοικητική κράτηση. Επίσης, σύμφωνα με αναφορές, κάποια άτομα μεταφέρθηκαν σε αστυνομικά τμήματα παρόλο που επέδειξαν στην αστυνομία έγκυρα νομιμοποιητικά έγγραφα.

Οι άνθρωποι αυτοί κρατούνται σε συνθήκες συνωστισμού στη Διεύθυνση Αλλοδαπών Αττικής ή σε άλλα αστυνομικά τμήματα στην Αθήνα. Άλλοι έχουν μεταφερθεί σε αστυνομικές σχολές στη Βόρεια Ελλάδα, οι οποίες χρησιμοποιούνται ως κέντρα κράτησης. Μέλη αντιπροσωπείας της Διεθνούς Αμνηστίας υπήρξαν μάρτυρες των κακών συνθηκών των χώρων κράτησης μεταναστών στην Αθήνα, κατά τη διάρκεια πρόσφατης επίσκεψής τους σε έξι από αυτούς. Ενώ οι πτέρυγες που επιθεωρήθηκαν στην Πέτρου Ράλλη ήταν καθαρές την ώρα της επίσκεψης, διαπιστώθηκε πως οι εγκαταστάσεις χρειάζονται επιδιορθώσεις. Σε άλλες δύο εγκαταστάσεις, τα παλαιά και νέα κρατητήρια Ελληνικού, οι συνθήκες ήταν απάνθρωπες και εξευτελιστικές.

Η κλιμάκωση των επιχειρήσεων της αστυνομίας εγείρει σοβαρές ανησυχίες σχετικά με την ύπαρξη διακρίσεων βάσει της υποτιθέμενης εθνικότητας. Η Ελλάδα, όπως και κάθε κράτος, έχει το δικαίωμα να ελέγχει την μετανάστευση, ωστόσο, δεν έχει το δικαίωμα να αντιμετωπίζει τους ανθρώπους στο δρόμο σαν εγκληματίες μόνο εξαιτίας του χρώματος του δέρματός τους.

Επίσης, οι συλλήψεις που ακολουθούν αστυνομικές επιχειρήσεις τέτοιου είδους, ενδέχεται να θέσουν σε κίνδυνο απέλασης άτομα που χρήζουν διεθνούς προστασίας, παραβιάζοντας έτσι τα διεθνή πρότυπα ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Μεταξύ των ατόμων που συλλαμβάνονται βρίσκονται και πρόσφυγες οι οποίοι δεν έχουν καταφέρει να υποβάλουν αίτημα ασύλου, λόγω των συνεχιζόμενων εμποδίων στην πρόσβαση σε διαδικασίες ασύλου. Η συντριπτική πλειοψηφία τους μεταβαίνει στη Διεύθυνση Αλλοδαπών Αττικής στην Αθήνα για την υποβολή σχετικού αιτήματος, αλλά μόνο ένας μικρός αριθμός αιτήσεων καταχωρούνται από τις αρχές κάθε εβδομάδα. Οι άνθρωποι αυτοί σχηματίζουν μεγάλες ουρές κατά την αναμονή τους έξω από τη Διεύθυνση, σε συνθήκες απαρράδεκτες, για δύο με τρεις ημέρες προκειμένου να υποβάλουν αιτήσεις για άσυλο κάθε Σάββατο πρωί.

Η Διεθνής Αμνηστία έχει λάβει αρκετές καταγγελίες από άτομα που, όπως δήλωσαν, είχαν μεταβεί επανειλημμένως και ανεπιτυχώς στην Πέτρου Ράλλη για να υποβάλουν αίτημα ασύλου και στη συνέχεια συνελήφθησαν στο πλαίσιο των αστυνομικών επιχειρήσεων.

Οι ελληνικές αρχές οφείλουν να σταματήσουν τη μαζική καταστολή των «παράτυπων μεταναστών» και να εξασφαλίσουν αποτελεσματική πρόσβαση στις διαδικασίες ασύλου σε αυτούς που χρειάζονται διεθνή προστασία. Θα πρέπει, επίσης, να διασφαλίσουν ότι η κράτηση για μεταναστευτικούς σκοπούς χρησιμοποιείται μόνο ως έσχατο μέτρο, αφού έχει αξιολογηθεί ουσιαστικά η εφαρμογή εναλλακτικών. Όλοι οι κρατούμενοι έχουν δικαίωμα να γνωρίζουν το λόγο της κράτησής τους, να ενημερώνονται για το σύνολο των δικαιωμάτων τους και να διασφαλίζεται η πρόσβασή τους σε δικηγόρο και στον έξω κόσμο.

Επιπλέον, η Διεθνής Αμνηστία έχει εκφράσει επανειλημμένα την ανησυχία ότι μαζικές επιχειρήσεις τέτοιου είδους μπορεί να τροφοδοτήσουν περαιτέρω επιθέσεις με ρατσιστικά/ξενοφοβικά κίνητρα, λαμβάνοντας υπόψη τη ραγδαία αύξηση των επιθέσεων αυτών το τελευταίο έτος.

Τον περασμένο Αύγουστο ένας 19χρονος Ιρακινός έχασε τη ζωή του, έπειτα από επίθεση που δέχθηκε σε κεντρικό σημείο της Αθήνας από μια ομάδα 5 ατόμων, όπως δή-

λωσαν οι αρχές. Η ίδια ομάδα, λίγο πριν τη δολοφονική επίθεση, προσπάθησε να επιτεθεί και σε 2 ακόμα αλλοδαπούς, έναν Ρουμάνο και έναν Μαροκινό, οι οποίοι κατάφεραν να διαφύγουν. Παράλληλα, επιθέσεις αγνώστων κατά ξένων υπηκόων και τόπων λατρείας έχουν σημειωθεί και σε άλλα σημεία της Αθήνας, στον Πειραιά, την Κρήτη και σε άλλες πόλεις.

Λίγες εβδομάδες μετά, όπως μετέδωσαν τα ελληνικά Μ.Μ.Ε., μέλη ακροδεξιάς ομάδας προκάλεσαν βανδαλισμούς στα γραφεία της κοινότητας της Τανζανίας, καθώς και σε ένα κοντινό μπαρ, του οποίου ο ιδιοκτήτης είναι υπήκοος του Καμερούν, στην Αθήνα. Σύμφωνα με τον δικηγόρο των θυμάτων, όταν τα θύματα πήγαν στο αστυνομικό τμήμα του Αγίου Παντελεήμονα για να καταθέσουν μηνύσεις, αφού αναγνώρισαν κάποιους από τους δράστες, η αστυνομία συνέλαβε τον ιδιοκτήτη μπαρ για ψευδή κατηγορία εναντίον ενός από τους δράστες. Το θύμα, με το φόβο κατάθεσης αγωγής εναντίον του, αναγκάστηκε να αποσύρει τις κατηγορίες. Επιπλέον, ο δικηγόρος δέχθηκε επίθεση έξω από το αστυνομικό τμήμα.

Ο συνεχώς αυξανόμενος αριθμός των βαντασμών επιθέσεων που στρέφονται κατά υπηκόων τρίτων χωρών, με μοναδικό κριτήριο το χρώμα του δέρματός τους, προκαλεί εξαιρετικές ανησυχίες και προβληματισμούς. Οι δράστες αυτών των επιθέσεων συνεχίζουν συστηματικά και συντονισμένα τις επιθέσεις, ενώ οι αρχές αποτυγχάνουν να παρέμβουν αποτελεσματικά και να αποδώσουν δικαιοσύνη.

Οι ελληνικές αρχές οφείλουν να αναλάβουν σαφείς πρωτοβουλίες και ουσιαστικές δράσεις προκειμένου να αποτρέψουν τέτοιου είδους επιθέσεις, καταδικάζοντάς τες δημόσια. Παράλληλα, οι αρχές θα πρέπει να ενισχύσουν την εμπιστοσύνη των υπηκόων τρίτων χωρών για την ικανότητα των αρχών να τους προστατεύσουν από την απειλή της ρατσιστικής βίας, στέλνοντας ένα ισχυρό μήνυμα στους δράστες ότι κανείς δεν είναι πάνω από το νόμο: αντίστοιχες επιθέσεις και παραβιάσεις δεν θα γίνονται ανεκτές, ενώ οι δράστες θα οδηγούνται άμεσα στη δικαιοσύνη.

Οι διακρίσεις σε βάρος μεταναστών και αιτούντων άσυλο όμως συνεχίζονται. Πρόσφατα η ελληνική κυβέρνηση ανακοίνωσε τα σχέδιά της, σύμφωνα με τα οποία η παρά-

τυπη είσοδος μεταναστών θα θεωρείται ως επιβαρυντική περίπτωση.

Συγκεκριμένα, σύμφωνα με πρόσφατα δημοσιεύματα στον Τύπο, η Γενική Γραμματεία της ελληνικής κυβέρνησης ανακοίνωσε πως, βάσει πρωθυπουργικής εντολής, θα προωθήσει στο Υπουργείο Δικαιοσύνης το προσχέδιο νομοθετικής ρύθμισης, σύμφωνα με την οποία, όταν παράτυποι μετανάστες διαπράττουν αδικήματα εκ δόλου (όπως βιασμό, κατοχή πλαστών εγγράφων, διακίνηση παράτυπων μεταναστών, μαστροπεία κ.ά.), η παράτυπη είσοδός τους στη χώρα θα αποτελεί επιβαρυντική περίπτωση στην επιμέτρηση της ποινής. Η Γ.Γ. δικαιολόγησε τη ρύθμιση υποστηρίζοντας πως άτομα που έχουν εισέλθει παράτυπα στη χώρα δεν πρέπει να θεωρούν πως θα έχουν ίση αντιμετώπιση με τους έλληνες υπηκόους ή τους νόμιμους μετανάστες, όταν διαπράττουν ένα νέο αδίκημα. Σύμφωνα με τις αρχές, σκοπός αυτής της ρύθμισης είναι η αυστηρότερη αντιμετώπιση της εγκληματικότητας των παράτυπων μεταναστών και η αποτροπή της εισόδου νέων μεταναστών στη χώρα.

Η Διεθνής Αμνηστία υποστηρίζει πως μια τέτοια ρύθμιση θα αποτελούσε παραβίαση της διεθνούς νομοθεσίας, καθώς θα εισήγε διακρίσεις, από τη μία μεταξύ των ανθρώπων που βρίσκονται σε καθεστώς παράτυπης μεταναστευσης (όπως είναι οι παράτυποι μετανάστες ή οι αιτούντες άσυλο που δεν έχουν κατορθώσει να υποβάλουν σχετικό αίτημα) και των νόμιμων μεταναστών και ελλήνων πολιτών από την άλλη. Παρόμοια νομοθεσία, που υιοθετήθηκε στην Ιταλία το 2008, χαρακτηρίστηκε μεροληπτική και ακυρώθηκε από το ιταλικό Συνταγματικό Δικαστήριο, καθώς παραβίαζε την αρχή ενάντια στις διακρίσεις.

Επιπρόσθετα, η Διεθνής Αμνηστία υποστηρίζει πως η ποινικοποίηση της παράτυπης μεταναστευσης είναι ένα μη αναγκαίο και δυσανάλογο μέτρο σε σχέση με το έννομο συμφέρον του κράτους να ελέγχει και να ρυθμίζει τη μετανάστευση, ενώ μπορεί να υπονομεύσει τη διεθνή προστασία των προσφύγων και των αιτούντων άσυλο. Η οργάνωση πιστεύει πως η ρύθμιση που ανάγει την παράτυπη μετανάστευση σε επιβαρυντική συνθήκη για τα ποινικά αδικήματα, θα παραβιάσει τη διεθνή νομοθεσία, καθώς θα εισαγάγει διακρίσεις με βάση το μεταναστευτικό καθεστώς ενός ατόμου.

Εκπαίδευση στα ανθρώπινα δικαιώματα

Μία σθεναρή αντίσταση στη δημιουργία ακραίων τάσεων

κείμενο:
ΠΑΝΙΑ ΕΛ ΑΜΠΑΣΥ
ΥΠΕΥΘΥΝΗ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ

Για τη Διεθνή Αμνηστία, η εκπαίδευση στα ανθρώπινα δικαιώματα είναι θεμελιώδης, προκειμένου να εντοπίζονται οι βαθύτερες αιτίες των σχετικών παραβιάσεων, αλλά και να επιτυγχάνεται η πρόληψή τους. Συνιστά ένα μέσο για την καταπολέμηση των διακρίσεων, την προώθηση της ισότητας και την ενθάρρυνση της συμμετοχής των ανθρώπων σε δημοκρατικές διαδικασίες λήψης αποφάσεων που αφορούν την ίδια τους τη ζωή. Πόσο επίκαιρη όμως και αναγκαία είναι μια τέτοια εκπαίδευση στο σχολείο της Ελλάδας του σήμερα;

Η καλπάζουσα οικονομική κρίση που μαστίζει τη χώρα, η μετατροπή του σχολείου από εθνικά ομοιογενές σε πολυπολιτισμικό περιβάλλον, η αίσθηση απαξίωσης προς τους θεσμούς και η άνοδος ανεκτικότητας ή και δημοτικότητας ακραίων ιδεολογιών, έχουν αφήσει το αποτύπωμά τους στην ενδοσχολική ζωή και τον τρόπο με τον οποίο οι μαθητές αντιλαμβάνονται την διαφορετικότητα και την αντιπαράθεση απόψεων.

Η Διεθνή Αμνηστία βλέπει την εκπαίδευση στα ανθρώπινα δικαιώματα σαν μια σχεδιασμένη και συμμετοχική πρακτική, που στοχεύει στην ενδυνάμωση ατόμων, ομάδων και κοινοτήτων όσον αφορά τις γνώσεις, τις δεξιότητες και τις στάσεις τους, πάνω σε διεθνώς αναγνωρισμένες αρχές ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Ως ένα μέσο μιας μακροπρόθεσμης διαδικασίας, η εκπαίδευση

αυτή επιδιώκει να οξύνει την κριτική σκέψη των ανθρώπων απέναντι στα ανθρώπινα δικαιώματα και να χτίσει μια κουλτούρα σεβασμού, υπεράσπισης και προώθησής τους για λογαριασμό όχι μόνο των ίδιων των αποδεκτών, αλλά και των συνανθρώπων τους.

Στο πλαίσιο αυτής της φιλοσοφίας, η Διεθνή Αμνηστία είναι στο πλευρό των εκπαιδευτικών οι οποίοι θέλουν να «χτίσουν» σχολεία αξιοπρέπειας, δηλώνοντας το «παρών» στον πυρήνα των κοινωνικών ζυμώσεων των νέων: την ίδια την τάξη. Βιωματικά εργαστήρια πάνω στις θεματικές του ρατσισμού και της ισότητας των φύλων, σχέδια μαθήματος για τη θανατική ποινή και τη διεθνή λογοδοσία, στοιχεία για τη θεματική των προσφύγων και άλλες μειονότητες που μπορούν να στηρίξουν ερευνητικά project, είναι μόνο μερικοί τρόποι με τους οποίους η οργάνωση συμβάλλει στην εκπαίδευση στα ανθρώπινα δικαιώματα. Όμως, το εκπαιδευτικό αυτό έργο δεν εξαντλείται στη θεωρία. Κάθε δικαίωμα το οποίο πραγματευόμαστε, συνδέεται με πραγματικές ανθρώπινες ιστορίες που απαιτούν επείγοντως την κινητοποίηση όλων για να έχουν θετική έκβαση. Έτσι, η Διεθνή Αμνηστία συνδέοντας την παρέμβασή της στο σχολείο με υπαρκτές περιπτώσεις παραβιάσεων, εισάγει τους νέους στο ρόλο των ενεργών ακτιβιστών, καλώντας τους να δείξουν εμπράκτως την αλληλεγγύη τους σε θύματα παραβιάσεων σε όλο τον κόσμο, με, τι πιο απλό; Γράφοντάς τους ένα γράμμα!

Παράλληλα, μία τέτοια εκπαίδευση, που γίνεται με σε τυπικό πλαίσιο, αλλά με μεθόδους μη τυπικής μάθησης, βοηθά στη σταδιακή εξογίανση ενός χώρου, όπου συχνά εμφανίζονται κρούσματα παραβιάσεων δικαιωμάτων των ίδιων των μαθητών: δεν είναι πλέον σπάνια τα φαινόμενα βίας και εκφοβισμού, που οφείλονται στην περιθωριοποίηση μαθητών βάσει κάποιας μορφής διάκρισης. Οπότε η εκπαίδευση στα ανθρώπινα δικαιώματα μπορεί να υποστηρίξει μηχανισμούς συμμετοχικής δημοκρατίας στο σχολείο, τόσο όσον αφορά την επίλυση συγκρούσεων, όσο και την κοινή κατανόηση της διαφορετικότητας. Και ακόμα περισσότερο: του εορτασμού της.

Στα πλαίσια αυτής της προσπάθειας, καλούμε όλους όσους δραστηριοποιούνται στην εκπαίδευση νέων, αλλά και τους ίδιους τους νέους, να δώσουν το δικό τους αποτύπωμα με τη συμμετοχική τους δράση!

Εκδηλώσεις και συμμετοχές

Απολογισμός

- Από τις 6 έως τις 8 Ιουλίου λάβαμε μέρος στο Αντιρατσιστικό Φεστιβάλ, που πραγματοποιήθηκε στο Άλσος Γουδή. Μέλη του Δικτύου για τους Πρόσφυγες μοίρασαν ενημερωτικό υλικό για τα δικαιώματα των προσφύγων και αιτούντων άσυλο και συνέλεξαν υπογραφές προς τις αρμόδιες αρχές. Παράλληλα, πραγματοποίησαν και ένα σύντομο θεατρικό δρώμενο, με σκοπό να αναδειχθούν οι παραβιάσεις που υφίστανται οι ευάλωτες αυτές ομάδες.
- Στις 9 Ιουλίου η ομάδα της Διεθνούς Αμνηστίας στο Ρέθυμνο και ο Σύλλογος Παλιάς Πόλης Ρεθύμνου, στο πλαίσιο της εκστρατείας για τη Διεθνή Συνθήκη για το Εμπόριο Όπλων, διοργάνωσαν την προβολή του ντοκιμαντέρ "Ακήρυκτος πόλεμος" του Μ. Moore.
- Στις 4 Σεπτεμβρίου η Διεθνής Αμνηστία έλαβε μέρος στη συναυλία των Red Hot Chili Peppers, έπειτα από συνεννόηση με το ίδιο το συγκρότημα, και συγκέντρωσε υπογραφές για τις υποθέσεις του Μανώλη Κυπραίου και του Saeed Sedeghi, Ιρανού θανατοποινίτη, που απειλούνταν με άμεση εκτέλεση. Συνολικά συγκέντρωθηκαν 1.158 υπογραφές.
- Από τις 13 έως τις 16 Σεπτεμβρίου λάβαμε μέρος στο 20 Αντιρατσιστικό - Αντιφασιστικό Φεστιβάλ Κορίνθου, όπου μέλη του Δικτύου για τους Πρόσφυγες μοίρασαν ενημερωτικό υλικό για τα δικαιώματα των προσφύγων και αιτούντων άσυλο και συγκέντρωσαν υπογραφές προς τις αρμόδιες αρχές.
- Στις 23 Σεπτεμβρίου η Τοπική Ομάδα Δράσης 53 της Διεθνούς Αμνηστίας έλαβε μέρος στην εκδήλωση - συζήτηση «Υπάρχει Ισραηλινό Απαρτχάιντ; Το παλαιστινιακό από τη σκοπιά του Διεθνούς Δικαίου».
- Από τις 14 έως τις 23 Σεπτεμβρίου, στο πλαίσιο του 14ου Πολιτισμικού Πανοράματος για το Φύλο, παρουσιάστηκε η έκθεση πορτραίτων της Διεθνούς Αμνηστίας "Proudly African and Transgender."
- Από τις 28 έως τις 30 Σεπτεμβρίου πραγματοποιήθηκε το 5ο Φεστιβάλ Κινηματογράφου για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα στα Χανιά.
- Από τις 29 έως τις 30 Σεπτεμβρίου η Διεθνής Αμνηστία έλαβε μέρος στην 6η Αντιρατσιστική Γιορτή του Κυριακάτικου Σχολείου Μεταναστών και της Κίνησης "Απελάστε το Ρατσισμό" στο Λόφο Κολωνού. Μέλη του Δικτύου για τους Πρόσφυγες της Διεθνούς Αμνηστίας μοίρασαν ενημερωτικό υλικό για τα δικαιώματα των προσφύγων και αιτούντων άσυλο, καθώς και για την υποχρέωση των αρχών να αντιμετωπίσουν την αστυνομική βία.

Από τη συναυλία των Red Hot Chili Peppers, στην Αθήνα

Πολιτισμική ετερότητα και ανθρώπινα δικαιώματα

Προκλήσεις για την εκπαίδευση

κείμενο:
ΛΥΔΙΑ ΤΡΥΦΩΝΑ

Αντιγράφω από την εισαγωγή: «Η αναγνώριση των πολιτισμικών διαφορών αναδεικνύει την κοινωνική και πολιτική σημασία της υπαγωγής των ατόμων σε διακριτές εθνοπολιτισμικές κοινότητες. Από την άλλη πλευρά, η λογική των ανθρωπίνων δικαιωμάτων προβάλλει τα κοινά χαρακτηριστικά των ατόμων ως μελών του κοινωνικού σώματος, την οικουμενικότητα της ανθρώπινης ύπαρξης, άρα και των δικαιωμάτων που αυτή συνεπάγεται».

Ο διάλογος που επιβάλλει αυτή η διαπίστωση και του οποίου τα κείμενα παρουσιάζονται σε αυτόν τον τόμο πραγματοποιήθηκε στην Αθήνα το 2008 κατά τη διάρκεια ομώνυμου με τον τόμο διεθνούς συνεδρίου. Αφορμή για το συνέδριο ήταν η παρουσίαση του προγράμματος- παρέμβασης στην εκπαίδευση της μουσουλμανικής μειονότητας στη Θράκη. Οι ομιλητές, σχεδόν αποκλειστικά πανεπιστημιακοί, επιχειρούν πολύπλευρες προσεγγίσεις των προβλημάτων που προκύπτουν από την παραπάνω διαπίστωση και θέτουν ερωτήματα, ενώ παράλληλα προτείνουν απαντήσεις. Είναι αυτονόητο ότι τα ερωτήματα και οι απαντήσεις πλαισιώνονται από αντίστοιχα στοιχεία, κάποια γνωστά αλλά τα περισσότερα αποτελέσματα πρόσφατων ερευνών, που συνθέτουν την πραγματικότητά μας ως προς τα θέματα. Ως προς τους όρους που αναγκαστικά χρησιμοποιούνται ιδιαίτερα συχνά, όπως πολυπολιτισμικότητα, μειονότητα, ετερότητα, ανθρώπινα δικαιώματα κ.ά., παρουσιάζεται ιστορικά το περιεχόμενό τους και η συχνά αντιφατική πολυσημία τους.

Στο πρώτο μέρος του τόμου με τον τίτλο «Πολυπολιτισμικότητα, Μειονότητες και Ανθρώπινα Δικαιώματα» διαπιστώνονται προσεγγίσεις κυρίως νομικού, φιλοσοφικού και κοινωνιολογικού χαρακτήρα. Όλες, όμως, άμεσα ή έμμεσα, προβάλλουν την ανάγκη -υπό τα νέα δεδομένα του σύγχρονου κόσμου- επαναπροσδιορισμού της έννοιας της δημοκρατίας και των αρχών στις οποίες εδράζεται. Επιλεκτικά ερωτήματα της ενότητας: Η κατοχύρωση συλλογικών δικαιωμάτων που προστατεύουν ξεχωριστές πολιτισμικές ομάδες είναι συμβατή με τις αρχές των δικαιωμάτων του κάθε ανθρώπου; Ποια είναι τα όρια προστασίας της θρησκευτικής ελευθερίας, ιδιαίτερα όταν κάποια συντάγματα,

όπως το ελληνικό, αναγνωρίζουν προνόμια στην «επικρατούσα» θρησκεία; Μήπως έχει έρθει το ουσιαστικό «τέλος» των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, όταν αυτά χρησιμοποιούνται από τις κυρίαρχες δυνάμεις για την επέκταση της κυριαρχίας τους;

Στο δεύτερο μέρος με τον τίτλο «Πολιτισμική Ετερότητα, Κοινωνικές Ιεραρχίες και Εκπαίδευση» οι προσεγγίσεις συνδέονται άμεσα με την παρουσίαση του προγράμματος-παρέμβασης στην εκπαίδευση της μουσουλμανικής μειονότητας στη Θράκη, και είναι κυρίως εκπαιδευτικού χαρακτήρα. Γενικότερα αφορούν τα εκπαιδευτικά συστήματα των δυτικών χωρών, αφού αυτές χαρακτηρίζονται πλέον από ανομοιογένεια του μαθητικού πληθυσμού. Επισημαίνουν έντονα τις σχέσεις εξουσίας που διατρέχουν τις κοινωνικές ιεραρχίες. Ενδεικτικά ερωτήματα: Ποια είναι η σχέση γλώσσας και ταυτότητας με την εκπαίδευση; Τι σημαίνει σεβασμός των διαφορών στα πλαίσια ενός ενοποιητικού θεσμού, όπως η εκπαίδευση; Η εκπαίδευση χρειάζεται να μεταδώσει μια κοινή κουλτούρα ή να καλλιεργήσει επιμέρους πολιτισμικά χαρακτηριστικά; Πώς μπορούν οι εθνοπολιτισμικές διαφορές να αποτελέσουν τμήμα της κοινής σχολικής γνώσης;

Ο τόμος κλείνει με την αποτίμηση του προγράμματος εκπαίδευσης των μουσουλμανοπαίδων στη Θράκη, που κρίνεται απολύτως θετικό για τους μειονοτικούς μαθητές αλλά και για ολόκληρη την τοπική κοινωνία, αφού έχει διαπιστωθεί ότι κατάφερε να ξεπεράσει την καχυποψία της. Τονίζεται με έμφαση ότι τα θέματα που ακόμη εκκρεμούν είναι καθαρά πολιτικής φύσεως.

Μπορεί να θεωρηθεί βέβαιο ότι η παρούσα ιδιαίτερα περιορισμένη παρουσίαση αδικεί τον συλλογικό αυτόν τόμο.

Επιμέλεια: Αλεξάνδρα Ανδρούσου, Νέλλη Ασκούνη
Συγγραφείς: Νίκος Κ. Αλίβιζάτος, Adrian Blackledge, Jim Cummins, Κώστας Δουζίνας, Θάλεια Δραγώνα, Ένα Gamarnikow, Mary Kalantzis, Γιάννης Κτιστάκης, Κωνσταντίνος Παπαγεωργίου, Κωστής Παπαϊωάννου, Έφη Πλεξουσάκη, Χρήστος Ροζάκης, Ελένη Σκούρτου, Ανδρέας Χ. Τάκης, Άννα Φραγκουδάκη, Δημήτρης Χριστόπουλος

ΙΝΔΟΝΗΣΙΑ | ΟΙ ΥΠΕΥΘΥΝΟΙ ΔΟΛΟΦΟΝΙΑΣ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΟΔΗΓΗΘΟΥΝ ΣΤΗ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ

Οκτώ χρόνια έχουν συμπληρωθεί από τη δολοφονία του υπερασπιστή των ανθρωπίνων δικαιωμάτων Munir Said Thalib στην Ινδονησία. Εντούτοις, ακόμη δεν έχουν προσαχθεί ενώπιον της Δικαιοσύνης όλοι όσοι είναι υπεύθυνοι για το θάνατό του. Ο Munir Said Thalib βρέθηκε νεκρός σε πτήση από την Τζακάρτα προς την Ολλανδία στις 7 Σεπτεμβρίου 2004. Η νεκροψία έδειξε ότι δηλητηριάστηκε από αρσενικό. Παρόλο που τρεις άνθρωποι έχουν καταδικαστεί για τη συμμετοχή τους στην υπόθεση, αξιόπιστες ενδείξεις καταδεικνύουν πως άτομα υψηλά ιστάμενα, τα οποία πιθανόν να είναι υπεύθυνα για τη δολοφονία, εξακολουθούν να κυκλοφορούν ελεύθερα.

ΓΡΑΨΤΕ ΠΡΟΣ:

President Susilo Bambang Yudhoyono
Istana Merdeka, Jakarta 10110, INDONESIA

Your Excellency,

I am writing to you concerning the case of Munir Said Thalib who was found dead on a flight from Jakarta to Netherlands on 7th September 2004. I ask you to establish a new independent investigation into his killing and bring the perpetrators at all levels to justice. I also urge the authorities to recognize and support publicly the legitimate work of human rights defenders and condemn any type of harassment or attacks against them.

Yours sincerely,

ΔΟΜΙΝΙΚΑΝΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ | ΑΤΙΜΩΡΗΣΙΑ ΑΣΤΥΝΟΜΙΚΩΝ ΓΙΑ ΤΟ ΘΑΝΑΤΟ ΔΥΟ ΑΝΔΡΩΝ

Στις 10 Οκτωβρίου 2009 οι William de Jesús Checo και Cecilio Díaz σκοτώθηκαν από αστυνομικούς. Οι αρχές υποστήριξαν ότι ο θάνατός τους ήταν συνέπεια ανταλλαγής πυρών μεταξύ μελών συμμορίας και των δυνάμεων ασφαλείας. Εντούτοις, έρευνα ανακριτικής επιτροπής κατέληξε στο συμπέρασμα ότι δεν υπήρξε συμπλοκή και πως πρόθεση των αστυνομικών ήταν εξ αρχής να βλάψουν τους δύο ανθρώπους. Μάλιστα, πέντε αξιωματικοί της αστυνομίας και ένας του Ναυτικού κρίθηκαν ύποπτοι και ζητήθηκε η προφυλάκισή τους μέχρι να διαλευκανθεί η υπόθεση. Ωστόσο, ο αρμόδιος υπουργός δεν αποδέχθηκε τα ευρήματα της έρευνας, ενώ διαβεβαίωσε πως οι αξιωματικοί θα έχουν την καλύτερη δυνατή νομική εκπροσώπηση. Τον Ιανουάριο του 2010 όλοι τους αφήθηκαν ελεύθεροι με εγγύηση. Δύο εξ αυτών, μάλιστα, πήραν προαγωγή στην ανακριτική επιτροπή από τον Πρόεδρο. Σε κανέναν από τους αξιωματικούς δεν έχουν απαγγελθεί κατηγορίες για τη δολοφονία.

ΓΡΑΨΤΕ ΠΡΟΣ:

Procurador General de la República, Ave. Jiménez Moya esq. Juan Ventura Simon
Palacio de Justicia, Centro de los Heroes Constanza, Maimon y Estero Hondo
DOMINICAN REPUBLIC, (Email: lreyes@pgr.gob.do)

Dear General Prosecutor,

William de Jesus Checo and Cecilio Diaz were killed by police on 10 October 2009 in Copey, Villa Vasquez. The police claims that both men were killed in an exchange of gunfire between gang members and police. An investigation commission appointed by the Prosecutor General concluded that: "The large number of gunshots fired at both victims, and their trajectory indicated that the alleged exchange of gunfire did not take place. Instead, there was intent to kill the two men". On the basis of these conclusions, a tribunal ordered five police officers and a navy officer to be detained pending an investigation into the incident. The Minister of the Interior and Police dismissed the commission's conclusions, saying the evidence was not strong enough. Nearly three years after the death of William de Jesus Checo and Cecilio Diaz, no officer has been charged with the deaths of two men. Their families desperately demand justice. Dear General Prosecutor, I call for a thorough and impartial investigation into the deaths of William de Jesus Checo and Cecilio Diaz. Also I urgently call for those responsible to be brought to justice.

Yours sincerely,

ΒΡΑΖΙΛΙΑ | ΦΟΒΟΙ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΑΚΤΙΒΙΣΤΡΙΑΣ

Η Nilcilene Miguel de Lima είναι πρόεδρος του συλλόγου μικροπαράγωγών στη Labrea στη Βραζιλία. Η υπεράσπιση των δικαιωμάτων των συναδέλφων της και η καταγγελία της δραστηριότητας παράνομων υλοτόμων και οικοπεδοφάγων που δρουν στην περιοχή, είχε ως συνέπεια να βρεθεί στο στόχαστρο των τελευταίων, που έχουν προσλάβει πιστολάδες! Τα τρία τελευταία χρόνια έχει περάσει πολλές δύσκολες στιγμές. Το φτωχικό σπίτι της (δίχως ηλεκτρικό και νερό) κάπκε, η ίδια χτυπήθηκε, εξαναγκάστηκε να εγκαταλείψει την εστία της και απειλήθηκε πολλές φορές. Αν και η κυβέρνηση τής παρέχει ένοπλη ασφάλεια, εξακολουθεί να δέχεται απειλές. Μάλιστα άφησε, για μία ακόμη φορά, το σπίτι της και κρύβεται. Την ίδια αντιμετώπιση έχουν και άλλοι άνθρωποι που καταγγέλλουν τις πρακτικές όσων επιχειρούν να περιορίσουν τα δικαιώματά τους.

ΓΡΑΨΤΕ ΠΡΟΣ:

Exmo. Sr. Josi Eduardo Martins Cardozo, Esplanada dos Ministrios
Bloco "T", 4º andar, 70.712-902 - Brasvlia/DF, BRAZIL

Exmo. Sr. Ministro,

Please allow me to express my concern about Nilcilene Miguel de Lima, a representative of smallholder families in Lábrea, Amazonas state. Due to her open criticism against illegal logging in her region, she has been threatened and harassed since 2009. As a result, Nilcilene Miguel de Lima has been forced to flee her land. She is now in hiding at an undisclosed location. Besides Nilcilene, her family and other members of the local community have received threats on several occasions. For the community, speaking against loggers results in facing violence. Since 2007, at least six rural workers have been killed. We call on you to ensure the safety of Nilcilene Miguel de Lima and her fellow community members. The safety provided to Nilcilene should be according to her wishes. Furthermore, we urge you to thoroughly investigate all threats made against her and to bring those responsible to justice. Thank you for your attention in this urgent matter.

Yours sincerely,

επιμέλεια:
ΚΩΣΤΑΣ ΦΟΛΛΑΣ

AMNESTY
INTERNATIONAL

ΔΙΕΘΝΗΣ ΑΜΝΗΣΤΙΑ
ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΤΜΗΜΑ

WWW.AMNESTY.ORG.GR

ΜΗ ΧΤΥΠΑΣ! ΔΙΑΔΗΛΩΝΩ ΕΙΡΗΝΙΚΑ
ΕΙΝΑΙ ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΜΟΥ